

Hæfnirammur í íslensku fyrir fjöltyngd börn í leikskóla.

Hvað?

- Hæfnirömmum í íslensku fyrir fjöltyngd börn er fyrst og fremst ætlað að vera uppspretta fjölbreytilegs leikskólastarfs sem styður við framfarir barna í íslensku.
- Nálgast má hæfnirammanna á þessari [vefslóð](#).
- Hæfnirammarnir skiptast í fjögur hæfnisvið og hvert svið skiptist niður í nokkra færniþætti :
  - **Tjáningarfærni**
    - Orðaforði Málfræði
    - Setningagerð
    - Samskiptafærni
    - Orðræða
  - **Hlustunarskilning**
    - Orðaforði
    - Málfræði – Setningagerð
    - Spurningar – fróðleiksöflun
    - Samskiptafærni
    - Orðræða
  - **Hljóðkerfisvitund**
    - Heyrnær útfærsla
    - Framburður
  - **Læsi.**
    - Lestur og ritun

Hvernig?

- Hæfnirammarnir gefa ákveðið viðmið um árangur málörvunar í íslensku í leikskólastarfi með börnum sem eiga annað móðurmál en íslensku. Þeim er ekki ætlað að vera grunnur að beinni kennslu í íslensku heldur uppspretta fjölbreytilegs leikskólastarfs sem styður börnin við að taka reglulegum framförum í íslenskufærni sinni.

Dæmi:

Tjáningarfærni			
ORÐAFORÐI			
1. Fyrsti áfangi	2. Annar áfangi	3. Þriðji áfangi	4. Fjórði áfangi
Barn sem hefur verið í leikskóla á Íslandi í 1–5 mánuði	Barn sem hefur verið í leikskóla á Íslandi í 3–12 mánuði	Barn sem hefur verið í leikskóla á Íslandi í 9–36 mánuði	Barn sem hefur verið í leikskóla á Íslandi í 2–4 ár
Barn getur sagt nokkur gagnleg orð í daglegu starfi, sem eiga við hér og nú. Dæmi: -Eins orðs spurningar og fyrirmæli: drekka, borða, leika, búin(n), dudda, húfa. -Orð yfir það sem tengist barninu persónulega, t.d. uppáhaldsleikfang eða matur: bangsi, spagettí, djús. -Orð sem eru mikilvæg fyrir barnið til þess að tjá þarfir og langanir: pissa, borða, banani, leika út.	Barn getur sagt fleiri gagnleg orð í daglegu starfi. Dæmi: -Einföld orð um hluti eða athafnir: litir, fata, skiptast á. -Lýsandi orð til að bregðast við einföldum spurningum og þátttöku í leik. Dæmi: Barn: „Má ég dúkka,“ „má ég meira,“ „ég líka.“ -Barn getur svarað já/nei ef kennari spyr t.d. „Er þér kalt?“ eða „Viltu leika með bílana?“ Barn getur svarað öðru barni ef það spyr t.d. „Viltu leika með mér?“	Barn notar mörg gagnleg orð í samskiptum og leik, m.a.: Dæmi: -Flóknari orð: lím, perluspjald, holukubbar. -Lýsandi orð til að svara spurningum, deila hugmyndum og eiga samskipti: Barn getur svarað á viðeigandi hátt spurningu líkt og: „Viltu rétta mér limið?“ eða segir við annað barn: „Eigum við að byggja hús?“ „Má ég fá bílmaspaldíð?“ -Orð tengd ákveðnu viðfangsefni til þess að lýsa eða endursegja. Kennari: „Hvaða fugl valdir þú til að teikna?“ Barn: „Ég valdi krumma.“ Kennari: „Hvernig er hann á litinn?“ Barn: „Hann er svartur með gult nef.“	Barn hefur náð góðum tökum á íslensku og notar mörg orð, m.a. lýsandi orð sem tengjast ákveðnu viðfangsefni, t.d. gönguferð. Dæmi: -Barn gæti sagt þegar það er spurt hvað var gert í gönguferðinni: „Við löbbuðum langt, sáum vörubíl og sáum marga fugla á leiðinni og það var kisa sem vildi veiða einn fugl.“ Barnið hefur vald á eftirfarandi orðaforða: -Heiti hluta í nánasta umhverfi. -Orð yfir daglegar athafnir. -Orð yfir helstu líkamshluta. -Fjölbreyttan orðaforða um fólk og fjölskyldutengsl. -Orð yfir helstu dýr, helstu tölustafi, helstu liti. -Hugtök yfir stærð og lengd. -Orð sem lýsa tilfinningum. ⁴

Hvenær?

- Í virku daglegu leikskólastarf, þar sem fjöltyngd börn fá tækifæri til að leika með tungumálið á virkan hátt og taka reglulegum framförum í íslensku, bæði í skilningi og tjáningarfærni.

Nýting niðurstaðna

- Viðmiðum í hæfnirömmum er ætlað að auðvelda mat á stöðu fjöltyngdra barna í íslensku.
- Viðmið sem eru sett fram í hæfnirömmum lýsa þróun á færniþáttum við tileinkun annars tungumáls sem brýnt er að vinna markvisst með og þeirri hæfni sem börnin þurfa að ná á þessu fyrsta skólastigi til þess að geta stundað nám sitt óhindrað í íslensku skólakerfi í framtíðinni.

Tengiliður/stuðningur

- Nánari upplýsingar um *Hæfniramma í íslensku fyrir fjöltyngd börn í leikskóla* er hægt að nálgast [hér](#).
- Fyrir frekari upplýsingar er hægt að hafa samband við Menntamálastofnun í síma 5147500

